

DOMOVINA

Oglasi:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Patkova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Prva posledica valutne reforme.

Stari dinar se polegne iz prometa.

Beograd, 15. jan. Danes je izdal finančni minister Veljković službeni komunique o regulaciji valute. Razen že znanih obrazloženj, na kak način se bo izmenjavalo krome za nove dinarske krome, vsebuje uradni razglas tudi znanambo, da je finančni minister pooblaščen, potegniti vse stare dinarje iz prometa. S tem pade zadnja ovira, ki bi onemogo-

čala, da bi postala krona edinica. Cim se potegne dinar iz prometa, ostane v cirkulaciji samo še dinarska krona, ki bo veljavna in razširjena kot enoten bankovec po vsej državi. S tem, da je prvemu koraku — ustvaritve samostojne dinarske krome — sledil drugi korak — potegnitev dinarja iz prometa — je valutno vprašanje malone definitivno rešeno.

bila, da je predsednik dr. Zerjav zastavil delo pri kmetijskem šolstvu, brez katerega si ni mogoče misliti naglega in lepega procvita kmetijstva.

„Slovenec“ proti Srbom.

„Slovenec“ še danes ne more zatajiti svojega pred- in medvojnega sovraštva do bratov Srbov. Vsako priliko porabi, da udari po onem delu našega naroda, ki je v potokih krvi največ doprinesel žrtev, da smo doživeli Jugoslavijo. Današnji „Slovenec“ očita ministru Kramerju, ker je pristal, da se da lastnikom dinarja za vsak dinar po štiri, pa tudi po pet jugoslovanskih kron. Dr. Zerjavu očita, ker je zavzel stališče, da naj se bančni dinar odkupi za 4 K, samo da ostane krona jedinica. Dela mu očitke, ker pove, da bi bil tudi za relacijo 1:5, če treba. „Slovenec“ bi očitvidno rad dejal, da naj se da lastnikom dinarja za en dinar ena krona. Na ta način misli, da si bo na Slovenskem pridobil nazaj izgubljeni politični vpliv in ugled. Tega pa ne bo, ker je pri nas vsak pameten človek v tej stvari istega mnenja kot minister Kramer in dr. Zerjav.

„Slovenčeva“ gonja proti dinarju je zelo zanimiva. Radovedni smo, če bodo to stališče zastopali tudi klerikalni poslanci, kadar se snidejo s Protičem in Ninčičem.

POLOŽAJ V PARIZU.

Zagrebsko „Narodno delo“ priobčuje iz krogov naše mirovne delegacije dosti optimistično poročilo. Dr. Trumbić je baje dobil na sestankih z antantnimi diplomati zelo povoljne vtise. V naši delegaciji prevladuje optimizem, ker sta Lloyd Georges in Clemenceau začela podpirati našo stvar v našem sporu z Italijo. Posebno o Lloyd Georgu je treba reči, da zavzema proti nam vedno prijaznejše stališče. To je zelo verjetno, ker začenjata Francija in Anglija računati z nami kot z močnim činiteljem v vrsti urejenih evropskih držav.

KULTURNO-LIKVIDACIJSKA KOMISIJA.

Beograd, 15. jan. Ministrski svet je sklenil ustanoviti kulturno-likvidacijsko komisijo, katere naloga bo, prinesiti v domovino vse kulturne vrednosti in literarne spomine, ki so se kot duševna last našega naroda zbirali na Dunaju, v Budimpešti, v Berlinu in drugih mestih. Zlasti se bo komisija brigala za to, da vrne Jugoslaviji vse one kulturne dragocenosti, ki so bile med vojno izropane v Srbiji. Komisija obstoji iz osem članov, med njimi dva Slovenca, ki bosta posvečala posebno pozornost Dunaju in Gradcu.

POVRATEK NAŠIH VOJNIH UJETNIKOV IZ ITALIJE.

Poroča se, da je italijanska vlada že ukrenila vse potrebno, da čim prej odpošlje naše ujetnike v domovino. Ker mi ne razpolagamo z zadostnim številom vagonov, bo dala vagone na razpolago italijanska vlada.

OBSODBA KORBARJA IN BELCA.

Znani odstavljeni župan Fran Korbar v Dobrunjarju je prišel kot čestni odbornik okraja ljubljanske okolice zaradi zlorab v disciplinarno preiskavo. Likvidacijska komisija deželnega odbora ga je najprej suspendirala, sedaj pa na podlagi natančne preiskave končno izrekla, da se mora Korbarja od cestnega odbora odstaviti. Obenem se je izrekla graja načelniku okrajnega cestnega odbora znanemu Belcu iz St. Vida.

Avstrijski denuncijant in propalica.

Novo mesto 15. jan. Danes se je končala pred najkrajšim okrajnim sodiščem pravda zaradi razžaljenja časti, katero je naperil bivši župan in deželni poslanec, klerikalni veljak in steber SLS, v Žužemberku Ivan Vehovec proti žužemberškemu notarju Antonu Carlju.

Ta pravda ima predzgodovino par let nazaj. Vehovec je namreč leta 1915. kot župan iz političnega nasprotstva in maščevalnosti napravil ovadbo na okrajno glavarstvo v Novem mestu in na deželni odbor, v katerih je zahteval vpoklic notarja Carlja k vojakom, češ da njegova oprostitve ni potrebna, da nima nobenega opravila ter je zlasti zahteval njegov vpoklic zaradi tega, da naj tudi notar vrši svojo patrijotično dolžnost za „našo ljubo Avstrijo“. Ovadbo so na Vehovčevo prigovarjanje podpisali še drugi župani žužemberškega okraja, sami hinavci in istega kalibra, kakor Vehovec.

Carlji je moral k vojakom kljub vsemu prizadevanju notarske zbornice in drugih merodajnih faktorjev ter je seveda na Vehovčevo „priporočilo“ dobil znano opazko „p. v.“.

Po prevratu pozval je notar Carlji one župane, ki so sopodpisali Vehovčevo ovadbo, da naj se pridejo k njemu opravičiti. Imenoval je Vehovca moralnično manjvrednega človeka, propalico in avstrijskega denuncianta in Vehovec je tožil. Notar je nastopil za svojo trditve dokaz resnice ter je pred sodiščem dokazal, da so bili njegovi očitki upravičeni, da je Vehovec res moralnično manj vreden in zavržen človek, propalica ter avstrijski denunciant. Pre-

tečeni mesec vršila se je v Žužemberku tridnevna razprava, pri kateri je bilo zaslišanih okoli 70 prič. Naravnost neverjetno je, koliko zlobe, koliko maščevalnosti in koliko podlosti je pokazala ta razprava, da tiči v Vehovcu. Tekom svojega 25letnega županovanja, bolje rečeno paševanja, napravil je ta zvesti katoliški mož toliko krivice in gorja žužemberškemu ljudstvu, da ga danes vse kolne, edino ne farovška gospoda, kateri je bil ves čas zvest pobratim, zlasti pa žužemberškemu dekanu Gnidovcu.

Kdor pa se je upal biti drugega političnega prepričanja, kakor Vehovec, tega je preganjal in denunciral tako dolgo, da je dosegel svoj namen.

Take može je vzgajala in vzgojila katoliška SLS. Taki može so bili župani dolga leta v največjih občinah, take deželne poslance je imela.

Sodišče pa ga je javno žigosalo kot avstrijskega denuncianta, kot propalico, kot izmeček, ki ne spada v pošteno človeško družbo.

VEHOVCEV ZAGOVORNIK.

S to zadevo se bomo še pečali. Pripominjamo, da je Vehovca zagovarjal ljubljanski klerikalni odvetnik dr. Natlačen, ki je Vehovcu po svoji avstrijski preteklosti zelo podoben. Ob izbruhu vojne 1914. l. je dr. Natlačen tako hujskal proti Srbom in prisegal Avstriji in Habsburžanom, da je to vzbujalo stud pri vsakem količkaj dostojnem človeku. Malo je ljudi pri nas, ki bi se tako klečplazno vedli takrat, kot se je vedel ravno ta klerikalni odvetnik. — Notarja Carlja je zagovarjal odvetnik dr. Klepec.

Demokratije za kmetijsko šolstvo.

(Ustanovitev večjega števila kmetijskih šol s središčem v Mariboru.)

Demokratska vlada smatra za svojo prvo dolžnost, da osvobodi kmeta v duševnem oziru in da mu da možnost, strokovno se izobraziti. Ta namen hoče doseči predvsem z razširjenjem obstoječih kmetijskih šol ter z ustanovitvijo novih.

Maribor je izbran za središče kmetijskega šolstva. Po temeljnih pripravljalnih poizvedbah in predlogih strokovnjakov je deželni predsednik dr. Gregor Zerjav stavil ministrstvu predlog, da se v Mariboru, v poslopju vojaške realke, s prihodnjim šolskim letom otvori: 1.) Sadjarška in vinarska šola z značajem, kakor ga ima široko znana vinarska šola v Klosterneuburgu; 2.) Kmetijska srednja šola in 3.) Gozdarska šola.

Kakor smo izvedeli, je vzelo ministrstvo za poljeprivedo (poljedelstvo) načrt nemudoma v pretres in upati je, da se otvorijo že s prihodnjim šolskim letom za naše gospodarstvo prevážne šole.

Demokratska vlada je razuntega sklenila ustanovitev kmetijske šole v ljubljanskem okraju, kjer so domačini pokazali veliko zanimanje za stvar in sami zložili v ta na-

men prve osnove 50.000 K. Dalje se vrše poizvedbe, kje bi bil primeren prostor za kmetijsko šolo na Gorenjskem. V tem pogledu prihajajo v poštev zlasti Lesce in Bled. Končno se vrše tudi priprave zaradi ustanovitve mlečarske šole.

Šole, ki jih ustanavlja sedaj demokratska vlada, bi morale biti že zdavnaj ustanovljene, ako bi se merodajni faktorji količkaj brigali za povzdigo kmetijstva. Ni nobenega dvoma, da nam je razpadla Avstrija delala tudi v tem oziru velike ovire, ni pa tudi nobenega dvoma, da je največ kriva zanikernost dosedanjih političnih voditeljev, ako se za kmetijsko šolstvo ni skoraj prav nič storilo. SLS je imela od zloma Avstrije naprej vsa sredstva in vse možnosti na razpolago in bi lahko kaj storila za kmetijsko šolstvo. Poverjeništvu za kmetijstvo, ki je bilo skozi vse leto v rokah klerikalcev, pa se je izmed vseh poverjeništev najbolj odlikovalo po svoji nedelavnosti in nesposobnosti. Vzeti je morala kmetijsko poverjeništvu v roke demokratska vlada, da se je tudi tu začelo s plodonosnejšim delom. Jako srečna in pametna misel je

Krona za krono, edinole zasluga demokratov.

Pred valutno reformo se je klerikalno časopisje kakor besno zaganjalo v demokrate ter edinole nje delalo odgovorne za rešitev tega vprašanja. Sedaj, ko so demokrati to zadevo pametno in modro uredili, pa klerikalci vpijejo, da se je valutno vprašanje rešilo po zaslugi farovških ljudi. Ako bi bili ti ljudje količkaj pošteni, bi baš sedaj morali brez ovinkov priznati resnico.

Ko so prevzeli demokrati vlado v Beogradu in vlado v Ljubljani, so se zavedali težkih časov in še težjih nalog, ki jih čakajo. Imajoč pred očmi le blagor ljudstva, so junaško zagrabili za delo na vsch poljih. Demokratom ni bilo na tem, da sedi eden ali drugi na ministrskem stolčku, tudi jim ni šlo za to, da bi postavili zaradi časti ali pa profita tega ali onega na odgovorna mesta pri pokrajinskih vladah. Država je bila razorana, posledice dolgoletne svetovne vojne so rodile pomanjkanje, draginjo in nezadovoljstvo. Treba je bilo odločne in junaške roke, da je vzela v roke krmilo države in — ne oziraje se na levo ali desno — začela po najboljši vesti in z največjim razumom vršiti reforme, ki so ljudstvu in mladi državi na korist. Ni nobenega dvoma, da so prihajali za to težko in odgovorno delo v poštevsamo kristalno-čisti značaji, možje, katerim je blagor domovine nad vse, zlasti pa ljudje, ki so že pred in med vojno bili pripravljani žrtvovati same sebe in vse za to, da se na razvalinah nekdanjega turškega in avstrijskega cesarstva dvigne mogočna in ujedinjena Jugoslavija. Ti junaki, ti poštenjaki so bili samo demokratje! Zalibog, da so drugi politiki v najbolj usodepolnem trenutku odklanjali složno sodelovanje v vladi in raje delali na to, kako bi pridobljeno domovino zopet raztrgali.

Eno najtežavnejših vprašanj, ki jih je imela rešiti demokratska vlada, je bilo vsekakor valutna reforma. Vsak dan se je bolj čutilo, da je nerešeno vprašanje denarne vrednosti v naši državi glavni izvor vsega zla. Nobeno drugo vprašanje pa ni bilo tako zamotano kot ravno valutno. Treba je bilo spraviti v sklad koristi državljanov raznih pokrajin razsežne naše nove države, pred očmi pa je bilo treba imeti interes in bodočnost države same. Mnenja o valutni reformi so bila najrazličnejša. Kdor je čital liste, ve, da je bilo baš v tem vprašanju toliko nasprotujočih si nazorov in toliko predlogov, da si navsezadnje prišel do zaključka, da se to vprašanje sploh ne da tako rešiti, da bi bila z rešitvijo zadovoljna velika večina naroda.

Danes, ko je valuta rešena, lahko povemo, da je imel tudi Veljkovičev predlog, dasi je nalletel na velik odpor, mnogo razlogov zato, da ni najslabši. Na vsak način je Veljkovič delal po svoji najboljši vesti in skušal presekatii nesrečni voz, misleč, da stori s tem korakom državi in ljudstvu najboljšo uslugo. V dokaz naj navedemo zanimiv in značilen dogodek iz zgodovine valutne reforme. Minister Veljkovič si je mesece in mesece ubijal glavo, kako naj reši valuto. Poslušal je Petra, poslušal Pavla, a bilo ni nikogar, ki bi mu mogel jasno in najbolje svetovati. Veljkovič sam pa je visoko izobražen mož, ki je študiral na svetovnih univerzah v Parizu in v Berlinu, mož, ki je dovršil vse študije z najboljšo odliko. Po dokončanih študijah je posvetil svoj veliki talent narodnemu gospodarstvu in postal na finančnem polju eden največjih veljakov. Valutno vprašanje je Veljkoviča mučilo tako, da ni prespal cele noči. Nekoč mu pride v poznih nočnih urah na misel načrt, kakršnega je pozneje zastopal kot najsrečnejšo iznajdbo. Kdor je slišal Veljkovičeve dokaze za pravilnost njegovega naziranja, mora priznati, da so bili tudi tehtni Veljkovič pa seveda še ni demokratska vlada, v kateri sede tudi še drugi ministri, ki imajo tudi svoje mnenje in kateri imajo pred

oči tudi še drugačne gospodarske in ljudske potrebe, kot jih pa vidi Veljkovič. Tako se je začel v ministrskem svetu boj za odločitev v valuti. Reševanje so marljivo zasledovali časopisi in zastopstva raznih interesentov.

Slovenski demokratje smo bili v vprašanju valute malone popolnoma edini od prvega začetka naprej. Še vsem je v spominu odločen nastop slovenskih demokratskih poslancev meseca junija in julija lanskega leta, čigar posledica je bila, da je propadel nesrečni Ninčičev predlog o Narodni banki, ki je bil prvi začetek Ninčičevega boja proti kroni. Vse časopisje JDS. je brez razlike iz državnega in gospodarsko-političnega stališča zagovarjalo krono. Naročniki in bralci „Domovine“ to tudi za naš list lahko potrjujejo. Razentega pa so enako neomajno stališče zavzemale tudi vse strankine organizacije JDS. Nam se je treba sklicevati le na zadnjo konferenco JDS., v kateri sta poročala o razvoju valutnega vprašanja minister Kramer in poslanec dr. Brezigar. Sklep te konference je napravil velikanski vtisk zlasti v Zagrebu in v Beogradu ter bil morda najodločilnejši za končno rešitev tega vprašanja. Kako odločno je JDS. v Ljubljani nastopila za krosko izmenjavo brez odtegljaja, je razvidno iz sklepa, ki ga je storilo načelstvo JDS. po zadnji strankini valutni konferenci. Soglasno je bilo namreč sklenjeno, da ostanemo dosledni, ako bi se valutno vprašanje ne rešilo v zmislu ljubljanske konference. Danes lahko to zaupamo javnosti. To pa še ni vse, kar je storila JDS. Minister Kramer in član valutne komisije poslanec dr. Brezigar, ki sta od prvega začetka zastopala načela JDS. v valutnem oziru sta zlasti v zadnjem odločilnem času storila vse, da se varujejo tudi koristi kronskih posestnikov v zadostni meri. Če je ministrski svet končno storil sklep, kakršnega je, je to največ zasluga dr. Kramerja, ki je z vso vehemenco nastopal v ministrskem svetu z dokazi za pravilnost našega naziranja. Končno ne smemo prezetii, da je izšel ob zadnji uri odrešilni kompromisni predlog zopet iz vrst ljubljanskih demokratov. Deželni predsednik dr. Gregor Zerjav je bil tisti, ki je z ženjalno potezo rešil položaj. Ministrski svet je končno malone dobesedno sprejel naš predlog. Zanimivo je, da je vse breme boja proti Veljkovičevemu valutnem načrtu slonelo na dr. Kramerju zlasti zaradi tega, ker je bilo v začetku na njegovi strani le manjše število hrvatskih in srbskih poslancev. Končno pa je Kramerjev predlog sprejel sam Veljkovič tako, da je bila končna odločitev sprejeta od demokratske vlade s o g l a s n o. Če si zato sme kdo lastiti zaslugo za srečno rešitev valutne reforme, so to demokrati in nihče drugi. Ako sedaj prihajajo klerikalci in drugi opozicionalci in se sklicujejo na svoje zasluge, je to samo slepilo za javnost! Ti junaki nimajo druge zasluge, kot da so ljudi hujskali in razburjali ter potek razprav o valutnem vprašanju polucio izkoriščali. Stranskega p. mena jim je bilo, kako se bo valuta rešila in le želeli so vsi, da bi jo demokrati kar najbolj slabo rešili, zato, da bi pozneje še lažje hujskali. Tudi so bili prepričani, da bo demokratska vlada na tem težavnem vprašanju padla. Nič čudnega ni, če je sedaj nastopilo za klerikalce in za vse opozicionalce velikansko razočaranje. Namesto da bi odkrito priznali, da so demokratje nalogo izborna rešili ter ustvarili prvo podlago srečnejše bodočnosti ljudstva in nove države, pišejo sedaj zopet pravljice o svojih zaslugah ter namenoma in iz hudobije potvarjajo resnico. Vsaj toliko bi se lahko od njih zahtevalo poštenosti, da demokrate, ki so nas delali že naprej odgovorne za slabo rešitev valute, puste, da smemo sedaj, ko smo stvar dobro izpeljali, povedati, da smo to mi storili!

ne ljudi, prorokovali, da so že prav blizu boljševiki in da pridejo v Št. Janž. Svoje razbojniške zmogčnosti so pokazali na Malkovcu, kjer so pri Tratarju razbili okna in napravili veliko škodo in hoteli ubiti gospodarja. Komaj jim je ušel iz skrivališča. Pokradli so mu pri tem roparskem napadu veliko v hiši in imeli opravka z njegovo ženo, ki je z njimi v zvezi. Gostilničar Krmar pri Sv. Roku je moral to sodrgo z revolverjem razganjati v svoji gostilni, nazadnje pa pred njimi bežati. Napadli so tudi v Tržišču vojake in hoteli enega ubiti. Vojaška oblast je dva najhujša lopova te družbe po razveljavljenju oprostivte vpoklicala: Ljubeljseka z Medvedjeka in Lužarja z Gornjega doła. K vojakom jima pa ni dišalo. Grozila sta, da bosta še vse, ki so zakrivali njima vpoklic, zre-

zala v klobase. Ker tičkov od nikoder ni bilo, vojaška oblast in deželna vlada sta pa izvedeli, da je pri rudniku tudi malopridnež, ki poučuje take pobaline, kako naj vtečejo čez meje države, je poslala Dravska divizija v Krmelj vojaštvo s strojnimi puškami. Enega tičkov so vjeli, drug je pa sam prišel v Ljubljano in se javil. Prijeli so tudi hujskača in ga izročili v roke oblasti, da bo povedal, kako zna poučevati pobaline za dezertacijo. Deželna vlada in vojaška oblast sta posvetili tem lumpom v Krmelju, ki so hoteli cel svet strahovati, primerno pozornost. Kakor hitro se še pojavi kak najmanjši nered, pretep ali rop, bodo oblasti z vso strogostjo polovile in neusmiljeno kaznovale te razvajane, malopridne pobaline.

Kaplanova prodajalna. Iz Oplotnice nam pišejo: Tukaj se vse tri stranke pridno pripravljajo za bodoče občinske volitve. Najbolj pridna in delavna je stranka g. kaplara. Ta obeta ljudstvu vse potrebno, še celo čokolado bodo prodajali. Ustanovili so si kmetško zadrugo, ki že tudi pridno deluje. Razdelili so že nekaj soli, seveda denarja niso zahtevali od odjemalcev in nekateri so se veselili, da bo blago zastoj. Sedaj pa prodajalcem že šumi po glavi, kako dobiti denar za razdeljeno sol, ker so člani raztrošeni po štirih občinah. Ker so občinske volitve že precej blizu, blaga pa ni, sta se morala dva moža peljati v Ljubljano po blago in ga takoj s seboj vzeti. Ker stane voznja od tukaj v Ljubljano za dve osebi 150 K, so jo g. kaplan takoj zadeli in sklicali odborovo sejo v ta namen, da naj bi se kupila dva avtomobila. Šoferja so g. kaplan že k seji pripeljali. Kmetje pa so le toliko razsodni bili, da so šoferja domov poslali in nakup avtomobila odklonili. Kakor se vidi, g. kaplanu pač ni veliko za duhovski stan; bili bi veliko rajši za komija. Starši, ne pustite več študirat svojih sinov za duhovnike, ker danes je veliko boljše biti trgovec. Kdor želi blago od kmetске zadruge, naj bere reklamne liste na cerkvenih vratih. Tam se vidi, kaj vse je dobiš v kaplanovi štacuni.

Izpod Triglava. V 47. šte. je prinesel „Domoljub“ pod člankom „Samostojna liberalna avantgarda“ lažniv napad na Bohinjce. Dopisnik nima sicer povedati ničesar stvarnega, zato pa čenča in sanjari, da so se našega shoda udeležili liberalni trgovci, liberalni gostilničarji in kapitalisti ter bogved, kaki drugi grešniki še. Recimo, da je dopisnik zapisal te bajke v svoji bolni domišljiji zaradi lepšega in navade, naravnost vedoma pa je lagal, da so se liberalni trgovci in gostilničarji od vseh strani vkup nagnali in udeleženci z žganjem napajali, in da se je celo kričalo: Pobijmo vse! Zalostno, gospoda farovška, da vas je omamila in zaslepila strast, da tako pobijate resnico, hčerko božjo. Lesno trgovino hočete ustanoviti, ki bi bila pri nas res peto kolo pri vozu in pravi nebodigatreba. Odkritosrčno vam povemo, da brez nas in na ime kakršnokoli ne boste ničesar ustanavljali. Da, tudi mi pravimo, dejanja in izkušnja nas uče. Mi dobro pomnimo, da vaša zadruga (konsum) služi samo zadrugarjem (uslužbencem in klerikalnim podrepnikom). In hranilnica? Kaj je storila dosedaj zares v obče koristne namene? Ves čas v klerikalnih rokah je bila koritce samo za klerikalne pristaše. Pač, ovekovečila se je kot oderuh tedaj, ko je prodala meš vojno brez vsake potrebe posestvo Jožefa Podlipnika v Srednji vasi, ter reveža in družino brez doma praznih rok pognala v svet ter ga potem, ko bi bil lahko in rad rešil in kupil nazaj to posestvo, kratkomalo odgnala. Tako, gospodje, vse kar je prav! Pustite nas, da stojimo na svojih nogah in mislimo o posvetnih rečeh s svojimi možgani, pa bomo lahko složno in v miru živeli med seboj. Če boste pa sejali sovraštvo, želi boste vihar.

Samostojnež.

Kmetijstvo, trgovina in industrija.

VZREJAJTE PLEMENSKE BIKCE IN MERJASKE!

V živinoreji smo Slovenci zaenkrat navezani sami nase. Treba bo pokazati, da si moremo sami iz lastne moči pomagati, treba bo pokazati, da si upamo domača živinska plemena sama iz sebe tako daleč izboljšati, da nam bodo dajala višjih užtkov in s tem boljših dohodkov. Ne smemo si pa prikrivati, da je to težavna naloga, katere brez smotrenega načrta ne bomo mogli zadovoljivo izvršiti. Pri tem načrtu bo treba žilavega, premišljenega dela živinorejskih strokovnjakov, pridnega in zvestega sodelovanja živinorejcev samih in pa medsebojnega trdnega zaupanja. Le s temi predpogoji bo naše delo lahko in hvaležno!

Dopisi.

Iz Št. Janža. Boljševike so prorokovali, pa jih ni bilo. V premogovniku pri Št. Janžu na Dolenjskem je kopica mladih pobalinov, ki so ravno odrasli šoli, ko je pričela vojna. Med vojno so se zadnja leta že morali potuhniti in iti delat v rudnik, da jim ni bilo treba v vojake. Tega jim sicer ni štetii v zlo. Toda po prevrati so ostali še dalje premogarji in se na ta način odtegnili tudi jugoslovanski vojaški službi. Lepega se niso naučili med vojno. V zadnjem času so postali pravi roparji. Ni je bilo nedelje ne praznika, da niso bili pijani v tej ali oni gostilni v občinah okoli Krmelja. Razbijali so, klali se med seboj, napadali mir-

Najvažnejša je trenutno gotovo oskrba z dobrimi bikami in merjasci. Iz narodnogospodarskih ozirov se ne smemo preveč zanašati na uvoz plemenskih bikov in merjascev iz inozemstva. Treba bo torej iste v domovini vzrejati. Zato polagam živinorejcem na srce, da puščajo lepe junčke in merjasce za plemo, seveda naj bodo posestniki pri odberi izbirčni. Le potomci zdravih, najbolj dobičkanosnih krav, ki se odlikujejo po dobri mlečnosti, naj se odberejo v ta namen! Zavedajmo se, da je v pravilni odberi za plemo prihodnost naše živinoreje! Živinorejci naj se poslužujejo pri tem velevažnem delu nasveta gospodov živinozdravnikov in živinorejskih inštruktorjev (eden bo imel sedež v Kranju, eden pa v Celju). V plemenske namene so najbolj prikladna jesenska in zimska teleta, vsled tega je ravno sedaj pravi čas, izbrati prave živali.

Opozorjam še na to, da bosta kmetijsko poverjeništvu in kmetijska družba zanaprej rabila v svrhu pospeševanja živinoreje večje število dobrih plemenjakov, zato se bodo živali z dokazano dobrim pokolenjem lahko prodale. Če bi pa ena ali druga žival navzlic vsej premišljeni plemenski odberi in dobri oskrbi ne odgovarjala za plemo, še to ni nobena nesreča, saj jih še vedno lahko pozneje pustimo skopiti ali pa jih vnovčimo za zakol. Rizika torej živinorejec pri tem ne bo imel.

Živinorejci, ki imate lepo in dobro živino, posebno oni iz priznanih plemenskih čkolišev, vzrejte bikce in merjasčke! Pokažimo, da imamo zmisel in razumevanje za potrebe naše domače živinoreje.

Inž. Zidanšek, živinorejski nadzornik.

g. Molzni tečaji. Kmetijsko poverjeništvu namerava letos po deželi urediti nekaj enotedenskih potovalnih molznih tečajev. Namen teh tečajev je, opozoriti živinorejce na veliki pomen pravilne in čiste molže za mlečnost krav. Poučevalo se bo praktično in teoretično pravilni način molže in poglavitna pravila za oskrbo mlečne živine. Tečaji so brezplačni; udeležence zberejo krajevni faktorji, ki morajo tudi preskrbeti za primeren prostor, kjer se bodo predavanja vršila. Kot udeleženci tečaja pridejo v poštev dekleta, dekle in gospodinje ter mlajši fantje. Živinorejske zadruge, kmetijske podružnice in občine, ki žele v svojem področju takšnega poučnega tečaja, naj vložijo prošnje za prireditev ta istega na poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani. V prošnji je navesti, koliko udeležencev se je prijavilo in da je za primeren prostor za predavanje preskrbljeno.

g. Mlinarjem. Urad za pospeševanje obrti ima na razpolago manjšo množino svile za sita št. 7. Interesenti naj se zglase najkasneje do 24. t. m.

g. Železo za obrtnike. Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo je sklenila s Kranjsko industrijsko družbo na Jesenicah pogodbo, po kateri je družba obvezana olistopiti uradu za pospeševanje obrti večjo množino raznovrstnega železa. Opozorjamo obrtnike, zlasti ključavničarje, kovače in kovinarje, da takoj priglase svojo potrebo ter dimenzije računsko navedejo. Priporočamo, da več obrtnikov skupaj naroči celo vagonsko pošiljatev, in sicer se mora naročiti od vsake dimenzije najmanj 500 kg. Na manjša naročila se ne bomo mogli ozirati, zato priporočamo zadrugam, la se za vse obrtnike v svojem okraju skupno naroče potrebno železo.

g. Kredit za vodne zadruge. Ministrstvo za agrarno reformo je storilo v sporazumu z vodnim ravnateljstvom potrebne korake, da dobijo vodne zadruge v Bački in v Banatu, ki se pečajo z osuševanjem povodnjenih zemljišč, potrebno gorivo (nafto in premog). V to svrhu se določi znesek devet milijonov kron, ki ga odplačajo vodne zadruge, ko zberejo prispevke od zadrugarjev.

g. Vojni špekulanti ki so naložili denar v Švici, bodo bržčas potegnili kratkega. Švicarska zveza kmetov je zahtevala od zveznega sveta, naj se v vojno obdobje vzame tudi premoženje inozemcev, ki je naloženo v bančnih shrambah. Tako bo vendarle tudi dr. Šustersiča zadela roka pravice.

g. Proti prekupčevalcem z živili. Po naredbi kraljeve vlade za Slovenijo in dogovorno z odsekom za prehrano je treba meti za trgovino z živino, z mlekom in jajci koncesijo, ki jo podeljuje v prvi stopnji okrajno politično oblastvo. Vsi imetniki obrta trgovine z živino, mlekom in jajci, ki so prijavili ta obrt po 1. januarju 1916., so zavezani prositi za koncesijo, zahtevano po § 1. te naredbe (20. decembra 1919.), pri obrtni

oblasti prve stopnje tekom 15 dni, sicer mine njih obrtna pravica. Trgovcem, ki so bili obsojeni zaradi navijanja cen, zaradi prestopka oblastveno določenih cen, zaradi verižništva, zaradi kupičenja zalog ali zaradi tihotapskega preko državnih mej, oziroma demarkacijske črte, sme deželnovladni oddelek za trgovino in obrt na predlog oblastva prve stopnje odvzeti obrtno pravico. — Namen te naredbe je preprečiti nečedne kupčije prekupčevalcev, ki dražijo potrebna živila. Osebe, ki se brez koncesije pečajo s prekupčevanjem, naj se naznanijo pristojni oblasti enako kot trgovci s koncesijo, če zagrešajo, kar zakon prepoveduje (navijanje cen, kupičenje zalog itd.).

g. Tečaj za gozdne čuvaje. Deželna vlada je odredila, da se ima v najkrajšem času vršiti trimesečni tečaj za gozdne čuvaje. Na ta način bo mogoče mnogim invalidom priti do zaslužka.

g. Valuta. Na Dunaju se je včeraj plačevalo za 100 naših kron 230 nemško-avstrijskih. V Trstu se je kupovalo 100 naših kron za 13 lir, 100 dinarjev pa po 54 lir. V Zagrebu se je plačalo za 100 dinarjev 390 kron.

Politične vesti.

p. Francoska politika. Zagrebški neodvisni dnevnik „Domovina“ priobčuje v svoji številki od 13. t. m. lep informativen uvodnik o francoski politiki, v kateri se borita dve struji: ena hoče, da bi se Francija naslonila na Italijo in latinske (romanske) države sploh, druga struja pa ostaja zvesta tradicijam in hoče, da bi Francija še dalje ostala v zvezi s Slovani, na katere se Francija ložje zanese kot na Italijo, ki se ji ne more zaupati in ki bi ravnotako lahko lepega dne pustila na cedilu Francijo, kakor je 1915. leta ne samo pustila na cedilu, temveč stopila v vojno s svojima zaveznikoma. Zdi se, da zmaguje v francoski politiki ta druga struja, ki hoče zvezo s Slovani, Rumuni in Grki. Brez ozira na Rusijo, za katero se še ne ve, kako se bo orientirala, bi se na ta način ustvaril na evropskem kontinentu močan blok okoli 120 milijonov ljudi (36 milijonov Francozov, 25 milijonov Poljakov, 18 milijonov Rumunov, 14 milijonov Jugoslovancev, 14 milijonov Čehoslovakov, 7 milijonov Belgijcev, 6 milijonov Grkov). K temu bloku bi se prej ali slej gotovo še pridružila Rusija in v njem bi bili najbolje zavaranosti interesi vseh teh narodov. V zadnjem času se opaža — kar nas zelo veseli — da v Franciji očitno zmaguje ta struja in ako se Francija končno odloči za zvezo s Slovanstvom, bo to dobro za njo, za nas pa tudi, ker v Franciji bomo dobili poštenega in zanesljivega zaveznika.

p. „Slovenec in Hrvat.“ „Slovenec“ bi očitno rad dokazal, da je črno, kar je belo. Na vse mogoče načine podtika ministru, Kramerju in posl. Brezigarju slabo zadržanje pri valutni reformi, dasi je izven vsakega dvoma, da imata baš ta dva demokrata največjo zaslugo za ugodno rešitev težkega vprašanja. Vse „Slovenčev“ dokazovanje ne more utajiti resnice. Zanimivo je le, da se „Slovenec“ sklicuje za pričo na zagrebškega „Hrvat“. To je namreč ravnotako, kakor če kliče pred sodnijo cigan za pričo drugega cigana.

p. Vse je laž. Zadnji čas so uvedli klerikalci v politiko prav komodno taktiko. Kadar jih kdo prime na občutljivem mestu in jim pove resnico brez ovinkov, začnejo vpiti, da je vse to, kar se jim očita, laž. Ako bi mi pisali laži, bi klerikalcev nič ne bolelo, le to jih skeli, da pišemo o njih resnico. Naš list se je že med vojno odlikoval, da je bil preganjan, ker je bil resnicoljuben, v Jugoslaviji se nam je pa tem manj treba boriti z lažmi. Žalibog imajo klerikalci rad seboj toliko grehov, da bi o njih lahko izhajale cele knjige.

p. Vprašajte preje Vesenjaka! „Slovenec“ trdi, da se je „Domovina“ izmislila, da so klerikalni poposlanci že zdavnaj izjavili, da nimajo nič proti temu, da se zamenjajo 3 K za 1 dinar. Svetujemo „Slovencu“, da preje vpraša poslanca Vesenjaka, — ki je bil svoj čas na konferenci zaradi valutne reforme — kaj so v Beogradu izjavili klerikalni poslanci, predno prihaja na dan s takimi trditvami. Ne samo „Domovina“, tudi drugi listi trdijo, da so bili svojčas klerikalni poslanci zadovoljni, da bi se za 1 dinar zamenjalo 3 K.

n. Čehoslovaki pri nas. V Medjurčju so priredili včeraj domači in okoliški Čehoslovaki velik shod, katerega se je udeležilo več kakor 4500 Čehoslovakov. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva, naj se Čehoslovakom, ki bivajo na ozemlju naše kraljevine stalno, prizna državljanska pravica. S shoda je bil poslan brzojav en pozdrav regentu Aleksandru in predsedniku Masaryku.

n. Kaka je boljševiška armada? Človek bi mislil, da je ruska boljševiška armada sestavljena iz Rusov, ampak kdor tako misli, se temeljito moti, ker jedro boljševiške armade so Kitajci, Nemci in Madžari in tako si tudi lahko razlagamo vse grozovitosti, ki jih ta armada izvršuje. Ker Kitajci, Nemci in Madžari vstopajo v boljševiško armado samo zato, da lahko ropajo, pa tudi ubijanje se jim dopade, saj ubijajo Ruse.

n. Boljševikov ne marajo. Ameriški senat je sklenil zakon proti boljševikom. Zapri so več tisoč ruskih boljševikov, ki so prišli v Ameriko, da bi tam pridobivali ljudi za boljševizem; vse bodo izgnali in prepeljali v Rusijo.

Novosti.

n. Lepo vojaško povelje. Poveljnik mesta Splita v Dalmaciji je izdal povodom pravoslavnega božičnega praznika splitski posadki naslednje dnevno povelje: „Hristos se rodi! Kakor se je Kristus rodil pred 1920 leti in prenovil s svojo božansko ljubeznijo ves svet, tako se je tudi naš zatirani narod po petvekovnem suženjstvu prepodril z junaštvom in požrtvovanjem svoje domovine in vsega naroda, ujednil je svojo prostrano domovino v eno in nedeljivo celoto, v kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, v prekrasno Jugoslavijo. Ko proslavljate današnji Božič, proslavljajte ga, sokoli, s ponosom in radostjo. Na današnji dan, dan preporeda in prenovitve, priselite, sokoli, da boste zvesti in pošteni sinovi naše domovine, da ste pripravljeni žrtvovati za njen napredek svoja mlada življenja, da boste vredni sinovi svojih junaških očetov. Naša domovina je velika zadruga, v kateri živijo trije bratje: brat Srb, brat Hrvat, brat Slovenec. Blagor zadrugi, kjer kraljuje ljubezen, sloga in sporazum. Čuvajte, sinovi, našo zadrugo, bodite njeni ponosni in zvesti sinovi! Srečen naj vam bo Božič! Dal Bog, da ga proslavite prihodnje leto na vaših domovih, med vašimi milimi in dragimi, v veselju in izobilju. Junaki, z veselimi srci vzkliknimo tukaj, na obalah sinjega Jadrana starejšini naše prostrane zadruge Jugoslavije, našemu junaku kralju Petru in njegovemu dičnemu sinu, našemu vodji prestolonasledniku Aleksandru: Živela! Hura!“ — V avstrijski armadi nismo bili navajeni na tako lepe besede!

n. Inženir Jekovec se je javil iz Buenos Airesa v južni Ameriki. Pismo je bilo oddano 12. novembra l. l. in je še-le te dni dospelo v Ljubljano. Tam imajo društvo „Jugoslovanska narodna obrana“, ampak iz domovine nimajo nobenih vesti, kakor bi bili popolnoma odrezani od nje.

n. Aproximacija v Novem mestu. Novo mesto ni glede aproximacije nič kaj dobro preskrbljeno. Moke že dalj časa občutno primanjkuje in je mesto izročeno nemilosti raznih prekupcev. Tudi glede sladkorja so velike težave in je bilo v mestu veliko razburjenja, ker so uradniki po prizadevanju svoje organizacije dobili sladkor, drugi pa ne. Zadnjič se je podrl dimnik pri vodovodni napravi, sedaj pa manjka bencina, da bi se mogel spraviti v tek motor. Tako sedaj vodovod ne more delovati, kar povzroča nevarnost za legar. Drva so zelo draga. Zaradi vseh teh težav se je oglasila deputacija Novomeščanov, sestojča iz župana K. Rozmana, Vojske in Mramorja, pri predsedniku deželne vlade dr. Žerjavu. Ta se je temeljito posvetoval z deputacijo o aproximacijskih razmerah v Novem mestu ter takoj posredoval pri odseku za prehrano, kakor tudi pri premogovnem uradu v prid Novemu mestu. Tudi priložba zaradi državne dotacije za obrtno-nadaljevalno šolo je bila na prizadevanje deputacije nemudoma ugodno rešena.

n. Čudno postopanje klerikalnega gerenta. Iz občine Pleterje nam poročajo, da je tamošnji občinski odbor v svoji seji dne 27. januarja 1918. povišal županove prejemke na 730 kron. Občinski odbor je vlada v aprilu 1919. razpustila in imenovala za gerenta Martina Vrenka, kateremu je pridelila seveda tudi župnika Šoba in ta dva sta bila prejšnjega župana Pajdaša za vrnitev pravilno sprejetih 730 kron. Na sodišču sta seveda pogorela in zdaj je treba plačati precejšnje pravdne stroške. Kdo bo te plačal? Oba tožitelja iz svojih žepov, kar bi bilo edino pravilno, ali pa morda občina?

n. Demobilizacija I. poziva. Kakor je znano, je I. poziv srbskih polkov naše armade zaradi negotovosti zunanega položaja še vedno mobiliziran. Ker se pa približuje razplet, to je rešitev važnih mejnih vprašanj, namerava vlada v kratkem demobilizirati tudi prvi poziv, kakor je že demobilizirani ves drugi poziv, in potem bo število našega vojaštva v vsej državi zmanjšano na navadno mirovno stanje.

n. Prepovedane himne. Deželna vlada je prepovedala igrati po kavarnah in gostilnah naše in zavezniške himne, ki naj se igrajo le ob slavnostnih prilikah.

n. Naknadno kolkovanje bankovcev. Ako bi kdo dosedaj še ne dal kolkovati bankovcev in bi jih rad imel kolkovane, mora zato vložiti prošnjo na glavno komisijo za valutno reformo v Beogradu. Bankovcev naj se tja ne pošilja, marveč naj se počaka na rešitev prošnje. Kolkovanje izvrši nato podružnica Avstro-ogrške banke.

n. Zboljšanje telefonske službe. Francoska vzhodna armada je okupirala na Hrvaškem na glavni progi dva telefonska in brzovajna voda, pa še tretjega, ki je nam stal na razpolago, je pogostoma uporabljala, zato je bilo tako težko dobiti telefonsko zvezo. Sedaj so Francozi to opustili in upati je, da bo telefonska in brzovajna služba olajšana.

n. Kaznovani navijalci cen. Ljubljanski urad proti verižništvu in navijanju cen je izrekel do sedaj naslednje kazni: Trgovec Josip Benedikt v Prešernovi ulici je bil obsojen na 6000 kron globe, 2 tedna zapora in zaplembo 81 parov gamaš, ker je hotel zaslužiti pri vsakem paru gamaš po 60 kron. — Maks Čermak, solastnik trgovine Čermak & Komp. na Vodnikovem trgu, je prodajal čokolado po 28 kron tablico, dasi je bila označena cena v izložbenem oknu s 24 kronami; obsojen je na 5000 kron globe, deset dni zapora in zaplembo 20 kg čokolade. — Najemnik restavracije v „Narodnem domu“ Bogomir Šlahta je bil obsojen na 10.000 kron globe, dva tedna zapora in 63 hl belega vipavskega vina, ker je prodajal to vino, ki ga je kupil po 11 kron liter, po 18 kron in zahteval na ta način za sebe 63,3 odstotkov brutto dobička.

n. Vsled podražanja papirja in tiskarskih proizvodov je morala poštna uprava podražiti ceno denarnih ovitkov, počenši s 15. t. m., od 16 na 30 vinarjev komad.

n. Oddelek našega ministrstva prehrane v Trstu. Ker prihaja preko Trsta veliko blaga v našo državo, je ustanovilo naše ministrstvo prehrane v Trstu poseben oddelek, ki bo to blago tam sprejemal in skrbel za to, da se odpošlje dalje v Jugoslavijo.

n. V Trst prideš po železnici najhitreje, ako se pelješ iz Ljubljane s poštnim vlakom ob 10. uri 44 minut, namesto ob 8. uri zjutraj z brzovlakom. Ta brzovlak stoji namreč v Logatcu 2 uri. Ako se pelješ iz Ljubljane s poštnim vlakom, imaš še dosti časa, da prestopiš v Logatcu na brzovlak.

n. Češko sukno. Naša vlada je sklenila s češkimi tovarnami sukna pogodbe za nakup večje množine sukna. To sukno bi imelo priti v Beograd v sredini prihodnjega meseca.

n. Krajevna organizacija JDS. v Gorenji vasi sklicuje v nedeljo, 18. januarja 1920, ob 15. uri (3. uri pop.) izredni občni zbor, ki se vrši v gostilni pri „Anžku“. Dnevni red: Občinske volitve in aprovizacijske zadeve. Vabijo se vsi člani pa tudi vsi tisti občani, ki so proti temu, da bi še nadalje županovali in vodili našo občino Šusteršičjanci, največji nasprotniki naše Jugoslavije, da se zborovanja zanesljivo udeležijo.

V Slovenjgradu sta otvorila gg. Andrej Oset in Franjo Cajnko trgovino z vinom. Ker pa je to prva slovenska vinska trgovina v Slovenjgradu in v Savinski dolini sploh in ker bosta imela res najboljša stara in nova sortirana vina iz vseh vinorodnih krajev, se to mlado podjetje najtopleje priporoča. (Glej današnji inserat.)

Razširjajte Domovino!

Razno.

r. Praga se veseli. Lani je bilo v Pragi 36.000 priredb. Med temi je bilo le 2065 koncertov in predavanj, vse drugo so bile veselice in plesi. Praški listi se zgražajo, da je bilo na dan po 100 zabav, a med njimi le pet resnih in plemenitih.

r. Ženska porotnik. Pri zadnji porotni obravnavi na Dunaju je prvič sedela med porotniki tudi ena ženska.

n. Sodišče za nemškega cesarja na angleški vojni ladji! V angleških uradnih krogih se resno pretresa načrt, da bi se bivšega nemškega cesarja Viljema II. sodilo na kaki angleški vojni ladji. Najbolj prikladna bi bila zato oklopnica „Queen Elisabeth“. Ubogi Viljem, kaj ga še čaka! Pa so tudi njegovi grehi veliki!

r. Roparski ptič prisilil avijatika na tla. Poročnik Etienne Poulet, francoski letalec, kateri je spremljal kapitana Ross Smitha na poletu iz Pariza v Avstralijo, je bil prisiljen, spustiti se z letalom na zemljo, ko je bil napaden po velikem roparskem ptiču. On pripoveduje, da je plul v visini 1000 čevljev nad sijamskimi gorami, kakih 100 milj vzhodno od Moulmaina, ko je opazil nad seboj velikega roparskega ptiča, ki je krožil naokrog in jezno opazoval nenavadnega ropotajočega človeškega ptiča, kakršnega nemara ni prej še nikdar videl. Končno ga je pogrela jeza, zaletel se je v aeroplan in odlomil en propeler. Videč, da mu je nemogoče nadaljevati pot, je letalec iskal, kje bi dobil kak primeren prostor za ukrcanje. Pod seboj je imel vrhunec gora in samoobsebi je umevno, da ni bilo baš lahko dobiti ravnega prostora. Krožil je v zraku pol ure, predno se mu je posrečilo,

da je našel malo gorsko ravninico. Spustil se je doli in propeler popravil sam, da je lahko nadaljeval s potovanjem.

r. O ljudeh, starejših nego sto let. Francoski zdravnik dr. Marcel Labbe je pred kratkim objavil v listu „Minerva“ spomine na razne stoletne ljudi. Tako n. pr. pripoveduje Mentzellius zgodovino nekega 120 let starega moža, ki je imel še vse zobe in nenavadno goste lase. Neki 109 letni Madžar je šel 48 kilometrov daleč peš, da se je dal preiskati v biharski bolnišnici. Angleški akrobat Henry Johnson je šele v starosti 98 let opustil svoje artistično delovanje. Američan Raglon, ki je umrl v starosti 114 let, je bil srečen mož tridesetletne žene. Francoz Franc Noaille, ki je dosegel 119 let, je dobil sina, ko je slavil stoletnico svoje starosti. Lotrinski kirurg Politiman se je redno vsak večer napil in je umrl, star 115 let. Anglež Brown, ki je umrl v starosti 120 let, si je izbral sledeči nagrobni napis: „Bil je vedno pijan, tako, da se ga je celo smrt bala. Šele ko je imel nekega dne „mačka“, je imela toliko poguma, da je prišla k njemu in ga ni več zapustila.“

Dobri orodni kovači

za izdelovanje poljedeleškega orodja (plužnih delov, lopat, sekir itd.)

se sprejmejo v delo ob ugodnih pogojih v jeklarni na Ravnah

(Guštanj Ravnne, Koroško, Jugoslavija).

Vpoštevali se bodo le kovači, ki so že izdelovali poljedelsko orodje na vodnih kladivih; zglasiti se je pismono prilože naj se prepisi izpričeval.

Gostilničarji, kavarnarji, vinogradniki, pozor!

TRGOVINA Z VINOM

OSET & CAJNKO, SLOV.-GRADEC

Naznanjava, da imava veliko zalogo najboljšega sortiranega vina kakor: muškataljec, rizling, šipon, burgundec, portugalka, šilhar, pristen ljutomerčan, pikrčan, halozan, bizelijec ter črna dalmatinska in banatska stara in nova vina.

Kupujeteva:

iz vseh vinorodnih krajev vsa najboljša vina po najboljših cenah.

Se priporoča

Andrej Oset in Franjo Cajnko.

Vino v steklenicah (buteljke). Razpošiljanje vina v sodih od 50 l naprej.

Tiskovna zadruga v Ljubljani

priporoča sledeče knjige in časopise:

- Doatojevskij: Besi. Roman v dveh knjigab. Broš. 30 K, vez. 40 K, poštnina 1-40 K.
- Goncourt Dekle Eliza. Roman. Broš. 8-50 K, vez. 11 K, pošt. 70 v.
- Jos. Jurčić, Zbrani spisi. I. sv. Uredil dr. Prijatelj. Broš. 15 K, poštnina 1-20 K.
- Stritarjeva Antologija. Uredil dr. Prijatelj. Broš. 16 K, vez. 20 K, pošt. 1-20 K.
- Cvetko Golar: Rožni grm. Broš. 6 K, vez. 9 K, pošt. 70 v.
- Fran Milčinski: Tolovaj Mataj. Pravljica. Vez. 10 K, pošt. 1 K.
- A. Sič: O slov. narodnih nošah. K 3-50, pošt. 50 v.
- A. Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del K 12, pošt. 80 v.
- Dr. Al. Zalokar: O ljudskem zdravju. Broš. 4 K, p. 70 v.
- Dr. B. Derč: Dojenček, njega ne-ovanje in prehrana. Broš. 4 K, pošt. 70 v.
- Dr. J. Demšar: Spolne bolezni. Broš. 6 K, pošt. 70 v.
- Ljubljanski Zvon. Izhaja vsak mesec in prinaša povesti, pesmi in razne članke. Celoletna naročnina znaša 70 K.

Knjige in Ljub. Zvon se naročajo pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Primešaj „MASTIN“ krmu.

Če živina krmo lažje in do zadnjega prebavi in popolnoma izkoristi, da se na koncu nič ne izgubi, če se dvigne slat do žrečja, potem se pospešuje redilnost, vsled tega težka živina, mast, meso, jajca, mleko. To se doseže, ako primešamo krmu enkrat na teden pest praška Mastin. Ob pomanjkanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmilo, pa se primeša dvakrat na teden. Prašek Mastin je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoci gospodarjev hvalijo Mastin, ko ga enkrat poizkusijo, ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zadostuje za 6 mesecev za enega prašiča ali vola. Glasom oblastvenega dovoljenja sme Mastin prodajati vsak trgovec in komsarna društva. Ako se pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobijo, potem naj se naroči po poštni dopisnici v izdejalnici Mastina, to je

lekarnar Trnkóczy v Ljubljani

5 zavojev (paketov) Mastina za 20-50 K poštnino prosto na dom. Od tam se pošlje Mastin s prvo pošto na vse kraje sveta.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica šte. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sara evu, Gorici, Celju in Mariboru.

Delniška glavnicca z rezervniimi zakladi okrog **28,000.000 kron.**

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Delniška glavnicca **K 30,000.000**

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog **K 10,000.000**

Centrala: Trst.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Melkovič, Opatlje, Spiit, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in mo. emska mesta. Daje predjume: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzovajni naslov: **Jadranska.**

Telefon št. 257.